

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Slovak Telecom, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Karadžičova 10, zastúpeného JUDr. Oliverom Balážom, advokátom v Bratislave, Zámocká 10, proti žalovanému **M. G.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Nám. SNP 7, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie Legionárov 5, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Nám. SNP 7, **o 1 116,70 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1 C 69/2011, o dovolaní žalovaného a vedľajšieho účastníka, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. marca 2013, sp. zn. 9 Co 31/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov rozsudkom zo 7. decembra 2011, č. k. 1 C 69/2011–111 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 116,70 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 12. apríla 2010 do zaplatenia a nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 314,25 € na účet právneho zástupcu žalobcu, všetko v splátkach vo výške 25,- € mesačne, pričom prvá splátka sa stane splatnou v 15. deň po právoplatnosti tohto rozsudku, a každá ďalšia splátka vždy do 15. dňa toho ktorého nasledujúceho mesiaca s tým, že neuhradením čo i len jednej splátky sa stane splatným celý dlh. Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania nepriznal. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že právny vzťah medzi účastníkmi konania bol založený citovanými zmluvami o pripojení, na základe ktorých žalovaný využíval internetové služby a od žalobcu si kúpil koncové zariadenie uvedenej značky, a notebook

uvedenej značky, s dobou viazanosti 24 mesiacov. Žalobca za služby poskytnuté žalovanému vystavil faktúry v celkovej sume 1 116,70 € (z čoho suma 663,88 € predstavovala zmluvnú pokutu), ktoré žalovaný neuhradil. Súd sa nestotožnil s tvrdením vedľajšieho účastníka, že v prípade dojednania zmluvnej pokuty ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože žalovaný nezaplatil ani jednu faktúru za poskytnuté služby od uzatvorenia predmetných zmlúv. Bolo povinnosťou žalovaného včas uhrádzať cenu služieb na základe vystavených faktúr. Preto dospel k záveru, že aj výška uplatnenej zmluvnej pokuty je primeraná. Poukázal tiež na skutočnosť, že žalobca od zmlúv odstúpil z dôvodu neplnenia zmluvných povinností žalovaným. O splátkach rozhodol podľa § 160 ods. 1 O.s.p., o úrokoch z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 O.s.p. a o trovách konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty v sume 663,88 €, ktorú považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, podal odvolanie vedľajší účastník.

Krajský súd v Prešove rozhodol o odvolaní vedľajšieho účastníka rozsudkom z 19. marca 2013, sp. zn. 9 Co 31/2012 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti vo veci samej, ktorou bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi istinu prevyšujúcu sumu 452,82 € (v tejto časti spolu s úrokom z omeškania rozsudok prvostupňového súdu nadobudol právoplatnosť a nebolo ho možné v rámci odvolacieho konania preskúmať) s príslušenstvom ako aj vo výroku o náhrade trov konania potvrdil. Účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania zamietol a nevyhovel jeho návrhu na podanie žiadosti Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke. Proti rozsudku pripustil dovolanie. V prvom rade sa vysporiadal s otázkou oprávnenosti vedľajšieho účastníka podať odvolanie (v zákonnej lehote ho nepodal žalovaný), a dospel k záveru, že keďže žalovaný vo svojom dodatočnom vyjadrení podanie odvolania vedľajším účastníkom neodmietol, a v priebehu prvostupňového konania aj nepriamo do zápisnice uznal svoj záväzok, musel preskúmať dôvodnosť podaného odvolania. V plnom rozsahu sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že konkrétne zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Teda súd prvého stupňa zo zisteného skutkového stavu vyvodil správne právne závery a vo veci rozhodol vecne správne. Považoval však za žiadúce, aby dovolací súd dal odpoveď na otázku, či je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, písomná dohoda o zmluvnej pokute tvoriaca súčasť spotrebiteľskej zmluvy o pripojení a jej dodatku

obsahujúceho kúpnu zmluvu o predaji konkrétneho technologického zariadenia spotrebiteľovi za symbolickú akciovú cenu za splnenia podmienky neporušenia zmluvy o pripojení počas dohodnutej doby viazanosti, ak výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane nepresahuje výšku súčtu obvyklej, reakciovej predajnej ceny uvedeného technologického zariadenia a úhrnej sumy ceny služby, ktorú by spotrebiteľ zaplatil za celé dohodnuté obdobie viazanosti (pri dohodnutí minimálnej mesačnej ceny služby), z dôvodu rozdielnej rozhodovacej praxe súdov, týkajúcej sa výkladu uvedených zákonných ustanovení. Preto pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie. Podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci pokiaľ výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprekračuje neprimerane súčet peňažného vyjadrenia oboch položiek (skutočnej predajnej ceny technologického zariadenia a doby viazanosti, počas ktorej sa spotrebiteľ zaviazal platiť za dodávané služby cenu najmenej v dohodnutej výške), podľa stavu existujúceho ku dňu uzavretia uvedených zmlúv, nie je daný dôvod pre záver o neprimeranosti, a preto neplatnosti dojednania o zmluvnej pokute. Preto sa má primeranosť zmluvnej pokuty s takýmto predmetom posudzovať porovnaním s výškou potencionalnej ujmy vyčíslenej ku dňu uzavretia zmluvy, a nie podľa ujmy reálne existujúcej ku dňu vzniku práva na zmluvnú pokutu. Odvolací súd tiež dospel k záveru, že v danej veci nevznikla potreba stanoviť hranice aplikovateľnosti úniového práva, pretože právna úprava vnútroštátneho slovenského práva dostatočným spôsobom umožňuje aplikáciu uvedenej Smernice. Preto návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu proti výroku, ktorým krajský súd ako odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu, podali dovolanie žalovaný a vedľajší účastník. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu (v napadnutej časti) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. Namietali nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázali na dôležitosť judikovať jednu z najpotrebnejších a nejnezodpovedanejších právnych otázok vo veci kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. Nesúhlasili s právnym názorom odvolacieho súdu a trvali na neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky. Nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu súvisí s tým, že odvolací súd nerešpektoval zákonný zákaz pokračovať v recidíve v používaní neprijateľnej podmienky, keď už v inej veci bola rovnaká zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú. Odvolací súd síce formuloval viacero parciálnych názorov vecne správne, ale mýli sa v zásadnej otázke, či má súdny prieskum zmluvných

podmienok vykonať z objektívneho hľadiska bez priznania relevancie záujmu jednej či druhej strany (rozsudok C-453/10).

Žalobca navrhol dovolanie buď odmietnuť (ako oneskorene podané a neprípustné) alebo zamietnuť, pretože dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas žalovaný a vedľajší účastník (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 4 a 5 O.s.p., ktoré odseky majú vo vzťahu k ods. 1 až 3 tohto ustanovenia povahu špeciálnej úpravy, dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len

príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Citované odseky 4 a 5 ustanovenia § 238 O.s.p. vyjadrujú zámer zákona, aby určité rozhodnutia (buď so zreteľom na povahu prejednáwanej veci alebo vzhľadom na určité špecifiká predmetu konania) neboli v dovolacom konaní prejednávané. V § 238 ods. 5 je vyložená neprípustnosť dovolania proti rozsudkom vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení nepresahujúcom trojnásobok minimálnej mzdy rozhodnej v čase podania návrhu na prvostupňovom súde. Teda v týchto veciach je zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania, aj za predpokladu, že by smerovalo voči rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

Odvolací súd nemôže vysloviť prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku v prípadoch uvedených v § 238 ods. 4 a 5 O.s.p. Zámer, ktorý sledoval zákon tým, že v niektorých prípadoch vylúčil možnosť preskúmania niektorých rozsudkov v dovolacom konaní, nemôže zmeniť alebo zmariť odvolací súd tým, že vysloví prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O.s.p. proti rozsudkom, ktoré zákon zahrnul medzi rozhodnutia, ktoré nemajú byť preskúmané v dovolacom konaní a kde z tohto dôvodu výslovné vylúčil prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Odvolací súd nemôže zamedziť realizácii uvedeného zámeru ani vtedy, ak dospeje k záveru o zásadnom právnom význame svojho rozhodnutia, ak tak napriek tomu urobí, prekročí zákonom vymedzený rozsah svojho oprávnenia priznaného mu § 238 ods. 3 O.s.p. (pozri komentár O.s.p. - Jaroslav Krajčo a spol., str. 950).

V prejednáwanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o peňažnom plnení 663,80 € (na príslušenstvo sa neprihliada).

Výška minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby, t. j. ku dňu 10. decembra 2010, predstavovala sumu 307,70 € a jej trojnásobok je 923,10 €. Dovolanie teda smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (663,80 € < 923,10 €). Na danú vec sa preto vzťahuje ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p.

Tým, že odvolací súd napriek uvedenému vyslovil, že proti jeho rozhodnutiu je prípustné dovolanie, prekročil rozsah svojho oprávnenia založiť výrokom potvrdzujúceho rozsudku prípustnosť dovolania. V dovolacom konaní, preto na takto vyslovenú prípustnosť dovolania nebolo možné prihliadnuť. Dovolací súd vzhľadom na to, otázku prípustnosti dovolania riešil bez zreteľa na výrok rozsudku odvolacieho súdu pripúšťajúci dovolanie. Vychádzajúc potom z toho, že prípustnosť dovolania nebola vyslovená, dospel dovolací súd k záveru, že dovolaním je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné (nejde o zmeňujúci výrok rozsudku, dovolací súd v danej veci doposiaľ nerozhodoval a nevyslovil záväzný právny názor, prípustnosť dovolania nebola založená - v súlade so zákonom - výrokom rozsudku odvolacieho súdu, nejde o rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.).

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. dovolatelia nenamietali a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Dovolatelia namietali aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f / O.s.p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu k námietkam dovolateľov z hľadiska správnosti ich právnych záverov.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania v danej veci nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky mu nepriznal ich náhradu, pretože trovy dovolacieho konania neuplatnil (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. augusta 2014

JUDr. Oľga T r n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková